

Quin oratge farà demà?

Teresa Broseta i Jordi Payà

Dibuixos de Javier Lacasta

ET DONEM LA BENVINGUDA A LECTURA ACTIVA!

Aquest és el quadern de treball *Lectura activa* del llibre *Quin oratge farà demà?*, de Teresa Broseta i Jordi Payà. Les activitats que et plantejem a continuació tenen com a objectiu ajudar-te a recordar el contingut del llibre i treballar una sèrie de qüestions que s'hi relacionen però que, a més, et resultaran útils per a altres aspectes de la teua vida acadèmica i social. També pots fer les activitats digitals autocorrectives que trobaràs en el web www.bromera.com/emocionat, juntament amb altres recursos.

La primera part del quadern planteja un treball sistemàtic i escrit, mentre que en la segona part trobaràs activitats per a resoldre de manera individual i unes altres que hauràs de treballar en parella, en petit grup o amb la classe sencera; a més, hauràs de llegir en veu alta, modular la veu, improvisar parlaments, bastir arguments per a fonamentar les teues opinions, inventar històries i fer tota una sèrie de treballs diversos, originals, engrescadors i divertits.

Au, va, acompanya'ns!

LECTURA
activa

COMPRENSIÓ LECTORA

1. Encercla els noms dels personatges que apareixen en l'obra i classifica'ls segons corresponga.

Cococó

Isabel

Pere

Elvira

Albert

Valeri

Balbina

Josep

Mercé

Remei

Ferran

Jordi

Agnés

Arnau

Protagonistes

Secundaris

2. Escriu els noms dels personatges de l'escena.

- Quin és el nom real de la dona de la dreta?

3. Descriu molt breument cada un dels personatges anteriors.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Explica quin és el motiu de la baralla inicial entre els protagonistes.

.....

.....

.....

5. Proposa tu una solució per al conflicte anterior.

.....

.....

.....

.....

6. Indica si les afirmacions següents són vertaderes (V) o falses (F).

	V	F
Cococó sap tant de meteorologia perquè en va fer la carrera a la Universitat d'Alacant.		
L'estiu i l'hivern són estacions molt inestables meteorològicament.		
El contrast entre masses d'aire fred i d'aire calent fa que l'oratge siga difícil de predir.		
Valeri conviu amb la seua àvia i son pare.		
Elvira es mostra molt avergonyida quan baixa al pis del seu company de classe.		
Els xiquets acaben avorrint-se amb les explicacions de Jordi.		
La mare d'Elvira ven verdures al mercat.		

7. Torna a escriure correctament les afirmacions errònies de l'exercici anterior.

.....

.....

.....

.....

.....

8. Qui ho diu? Relaciona.

Així és com
s'arreglen les
coses, parlant com
les persones.

No em donaràs un trosset d'eixa coca que fa tan bona olor?

Porteu-me de la
cuina una safa
amb dos dits
d'aigua, per favor.

Els noviets han d'estar sempre d'acord en tot, veritat?

9. Les galtes de Valeri s'encenen com dos fanals sovint. Però... quan i per què li passa això?

10. Explica què ocorre en aquesta escena.

This image shows a full page of primary-ruled notebook paper. It features multiple sets of horizontal lines designed to help children learn letter height and placement. Each set consists of a solid top blue line, a dashed middle blue line, and a solid bottom blue line. These sets are repeated down the entire page, providing ample space for practicing writing letters and words. The paper is otherwise blank, with no text or other markings.

11. Busca en la sopa de lletres sis menjars típics valencians que s'esmenten en la lectura.

12. Contesta breument les preguntes següents sobre meteorologia. Consulta informació en Internet si ho necessites.

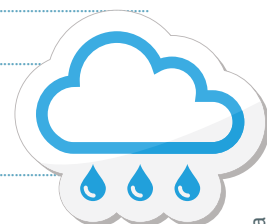
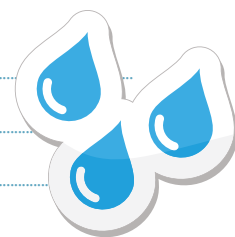
- Al nostre territori, què indica una posta de sol amb el cel de color rogenc?

- Com podem determinar la direcció del vent utilitzant un dit i saliva?

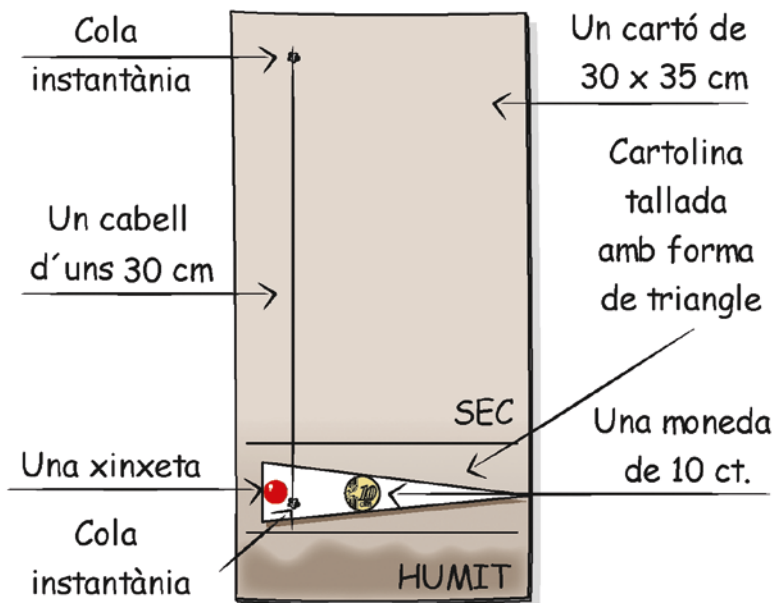
- Si veiem un llamp i tres segons després escoltem un tro, a quina distància aproximada hi ha els núvols que els han provocat?

- Quina relació hi ha entre la Lluna i les marees?

- Com arriba l'aigua de la superfície terrestre als núvols?

13. Què és un higròmetre? Com funciona?

14. El coautor del llibre, Jordi Payà, és un meteoròleg valencià conegut sobretot per haver donat la informació de l'oratge durant molts anys. La pàgina web que s'esmenta en l'obra és oratge-net.com. Entra-hi, consulta la previsió meteorològica per als pròxims dies en la teua localitat i anota-la.

Dia de la consulta:

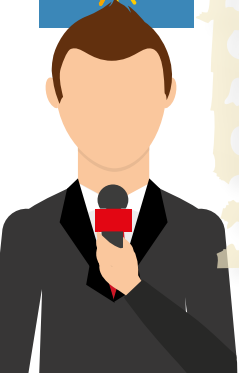
PREVISIÓ METEOROLÒGICA PER A:

1. Hui, dia

2. Demà, dia

3. Despús-demà,
dia

4. Últim dia,

15. Indica per quins motius penses que pot ser important per a aquestes persones tindre un co-neixement precís de les previsions meteorològiques.

- Llaurador/a:
- Cap de la Direcció General de Trànsit:
- Mare o pare de criatures menudes:
- Pilot de Fórmula 1:
- Socorrista de la platja:

16. Jordi ensenya als protagonistes el funcionament i la fabricació de diversos aparells usats en la meteorologia. Busca en una enciclopèdia i indica quina és la funció principal dels aparells següents i per a quines altres coses podem utilitzar-los.

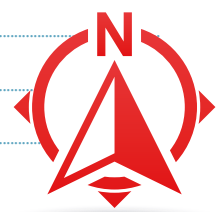
	Ús meteorològic	Altres usos
Brúixola		
Baròmetre		
Anemòmetre		
Pluviòmetre		

17. Anota, almenys, tres maneres que hi ha de saber on és el nord segons les explicacions de Jordi.

.....

.....

.....

18. Escriu el nom d'aquest aparell i anota els passos per a construir-ne un de casolà.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

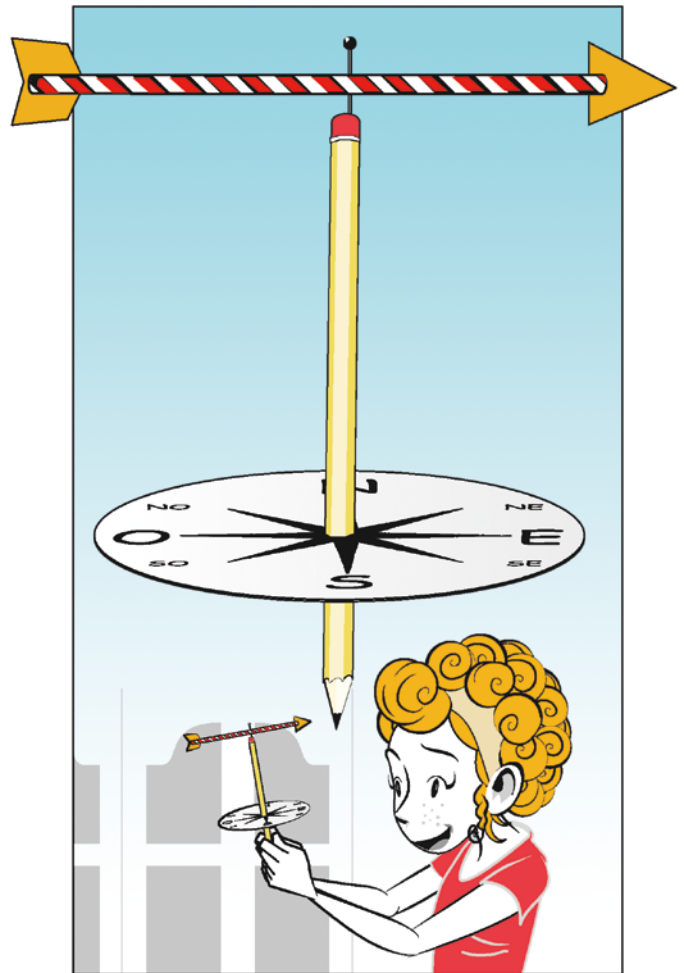
.....

.....

.....

.....

.....

19. Es poden fer instruments amb material reciclat. Emparella segons corresponga.

anemòmetre •

pluviòmetre •

baròmetre •

• botella de plàstic i cinta adhesiva

• pot de vidre, globus, palleta, goma i tisores

• abeurador de pardals, porta-rotllos de paper de cuina, gotets de plàstic

20. Ordena els fragments segons com s'esdevenen en el llibre.

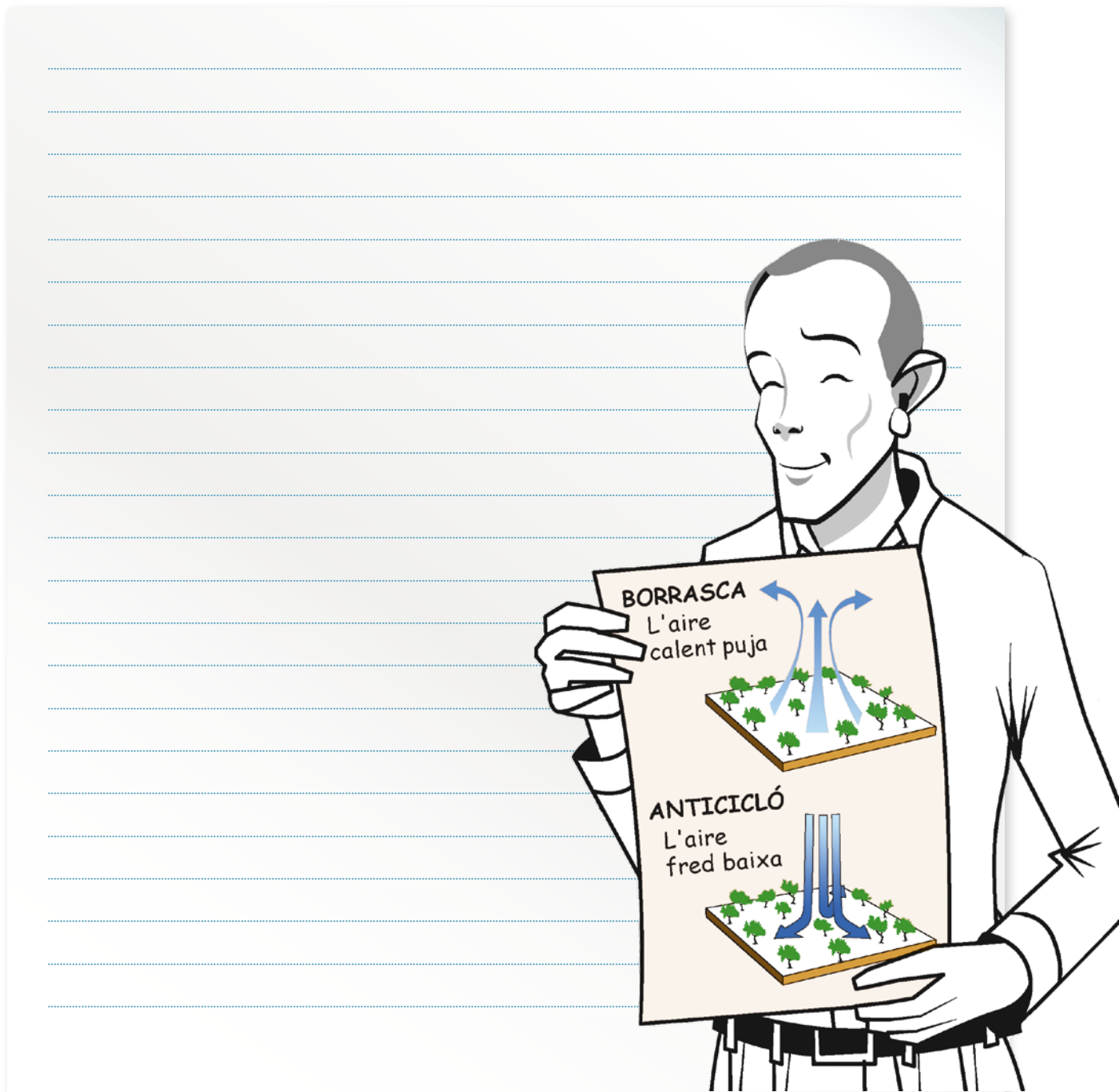
- «I per fi arriba el gran dia i mamprenen el camí del parc. Els xiquets porten el pastís d'aniversari.»
- «Mentre puja l'escala tan ràpid com pot, lamenta la seua impaciència. L'àvia Balbina, que no pot córrer per culpa del maluc desmarxat, s'enfada quan algú li va amb presses.»
- «Jordi mamprén les explicacions una altra vegada. I resulta que els meteoròlegs tenen instruments per a tot.»
- «Els dos amics es queden de pasta de moniato en veure que el famós nebot de Cococó abraça l'àvia amb afecte. Quines amistats!»
- «Des que s'acomiadaren de Jordi, Elvira i Valeri s'han fet experts a localitzar els punts cardinals de totes les maneres possibles.»

21. Escriu quin disig demana cada u el dia de la festa.

- Valeri
- Elvira

22. El 23 de març de cada any se celebra el Dia Mundial de la Meteorologia, en commemoració de la creació de l'Organització Meteorològica Mundial (1950). Imagina't que enguany t'han convidat com a meteoròleg a parlar sobre el canvi climàtic i les accions que podem dur a terme per a pal·liar-ne les conseqüències. Quins aspectes hi exposaries?

En l'espai Emociona't trobaràs un *booktube* sobre el llibre que acabes de llegir. Anima't a fer el teu propi *booktube* i envia'l a emocionat@bromera.com.

LECTURA EN VEU ALTA

Abans de començar a llegir en veu alta...

- Subratlla les paraules menys conegudes per a tu i repeteix-les tantes vegades com ho necessites.
- Fixa't bé en la puntuació.
- Assegura't que entens tot el text.

1. Llig en veu alta.

VALERI té nou anys, un pare que viatja molt i una àvia xarradora, simpàtica i sabuda. També té molta vergonya... sobretot quan la seua nova veïna li diu guapo o li fa un bes a la galta!

ELVIRA és molt espavilada i té els cabells de color panotxa. Abans vivia a Elx, però sa mare ha trobat faena en una pescateria i ara és la nova veïna de Valeri. També és la seua nova companya d'escola!

BALBINA és l'àvia xarradora, simpàtica i sabuda de Valeri. Passa molt de temps en casa perquè es trenca l'os del maluc saltant en paracaigudes. S'entreté preparant berenars magnífics i explicant històries sorprenents. Sort que tenen, Valeri i Elvira!

2. Prepara la lectura en veu alta d'aquest fragment que explica per què el cel és blau. Llig-ho als companys i les companyes com si estigueres fent-los una conferència.

A la nit, o en l'espai, el cel es veu negre, per tant es pot deduir que el color blau té a veure amb el que ens falta en eixa situació: la llum del sol.

D'altra banda, segur que heu vist brillar les partícules de pols en un raig de llum dins d'una habitació en penombra: això passa perquè la partícula de pols escampa la llum que xoca contra ella, la llum blanca. Si férem més menudes les partícules, els diferents colors que componen la llum blanca (roig, carabassa, blau, violeta...) s'escamparien de manera diferent. El blau i el violeta s'escampen molt més que el roig i el carabassa.

En l'atmosfera, les molècules d'aire actuen dispersant la llum, i són prou menudes com per a fer-ho de la manera que s'ha explicat abans, diferent segons els colors. Segons

això, hauríem de veure el cel de color violeta, però en realitat el component violeta de la llum del sol no és molt intens, i damunt els nostres ulls no són molt eficients veient-lo. Per això veiem el cel blau, que és un color més intens en la llum del sol i que els nostres ulls perceben millor.

D'altra banda, quan la llum del sol ens arriba als ulls durant l'eixida o la posta de sol, la component blava es va dispersant més i més, de manera que la llum que ens arribava directa del sol al migdia, amb un to groc, en perdre la part blava, es veu de color roig.

J. FERNÁNDEZ PANADERO

Experimentos para entender el mundo

Ed. Páginas de Espuma (adaptació)

- Ara torna a llegir el fragment com si explicares un conte a un grup de xiquets i xiquetes més menuts. Utilitza la música de fons que trobaràs en la fitxa del llibre de l'espai www.bromera.com/emocionat.

3. Llig aquest altre fragment en veu alta, però...

- Com si fóra un secret importantíssim.
- Com si estigueres retransmetent un partit de futbol.
- Com si llegires el prospecte d'un medicament.

Mastegant l'últim bunyol, trau de la caixa màgica una palleta de plàstic, una agulla de cap, un llapis dels que tenen goma d'esborrar i uns trossets de cartó. En un tres i no res, clava l'agulla en la goma d'esborrar a través de la palleta i li enganxa una cua i una punta fetes amb els trossets de cartó. «Ja tenim penell!», exclama satisfet. Valeri i Elvira tornen a aplaudir. Ara resulta que el meteoròleg també és mag! Jordi li allarga el penell a Elvira, i li diu: «No és tan bonic com el gall que tenies a Elx, però si el claves en un cossiòl del balcó, sempre sabràs d'on bufa el vent...».

4. Ací tens una adaptació dramatitzada del capítol 3, «Cococó», del llibre. Repartiu-vos els personatges i feu-ne, per grups, la lectura en veu alta.

(L'ÀVIA BALBINA tarda una bona estona a deixar de riure. S'aguanta la panxa amb una mà i, amb l'altra, s'eixuga les llàgrimes que li cauen galtes avall. Per fi, parla mig ofegada.)

ÀVIA BALBINA. És una amiga meua! És que té un nom llarguíssim i per això... li diuen Consol Constança Concepció... Ho veieu? Cococó!

(Riuen els tres com tres bajoques. Se'ls passa l'atac.)

ELVIRA. I com pot ajudar-nos Cococó, àvia?

ÀVIA BALBINA. Sap moltíssim de meteorologia. I xarra pels descosits! Estarà encantada d'ajudar-vos a prendre la millor decisió.

ELVIRA I VALERI. Que bé!

ÀVIA BALBINA. Està sempre molt ocupada, però esteu de sort, perquè casualment he parlat hui amb ella i m'ha dit que té la vesprada lliure. Ja podeu dir que teniu sort, perquè és la dona de les mil activitats. És impossible seguir-li el ritme!

VALERI. Vols dir que podem veure-la hui? *(Un poc despistat.)*

ÀVIA BALBINA. *(Rient.)* Ara mateix! Només serà un passeig... Mira, li portaré un tros de coca!

ELVIRA. Des de quan és amiga teua?

VALERI. Estudià meteorologia?

ELVIRA. Podem dir-li Cococó, o s'enfadarà amb nosaltres?

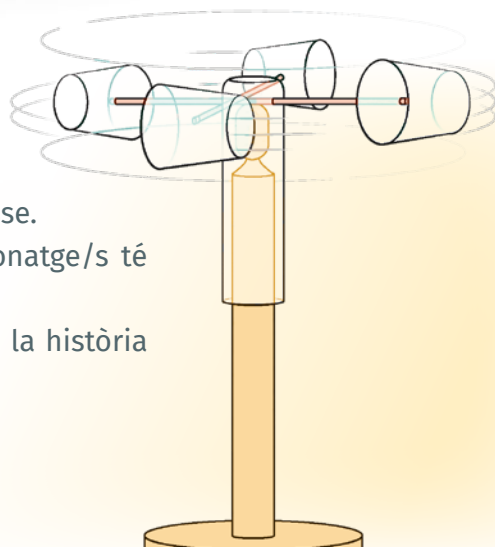
ÀVIA BALBINA. Anem a pams! Cococó és amiga meua de tota la vida. Companyes d'escola de menudes, mireu si us dic! I no, no ha estudiat meteorologia ni res, pobreta meua. Ja li hauria agradat! Però li passà el mateix que a mi, que faltaven diners a casa i hagué de treballar des de ben joveneta... Podeu dir-li Cococó, sí, és com li diu tot el món. Però no parreu de gallines, per favor!

5. Treballa fent parella amb algun company o companya.

- Llig-li la descripció d'alguna de les manualitats relacionada amb l'oratge que sap fer Jordi, i ell o ella haurà d'endevinar quin és el resultat d'aquesta.
- A continuació, feu la tasca a la inversa.

6. Tria un altre fragment i prepara'n la lectura en veu alta.

- Demana a un company/a que l'explique a la resta de la classe.
- Demana a un company/a que explique amb quin/s personatge/s té relació, i que ho justifique.
- Demana a un company/a que esbrine en quin moment de la història apareix el fragment.

PROPOSTES PER A LA LECTURA DIALOGADA

1. Amb l'ajuda de la persona docent, acordeu una data per a rellegir el llibre. Cadascú, de manera individual, ha de subratllar aquelles oracions o fragments que li criden l'atenció, que trobe especialment difícils, o que parlen de temes interessants per a ser discutits entre tota la classe.

Ja a l'aula:

- Seieu en cercle per a començar l'activitat.
- Trieu un company o companya perquè modere la tertúlia.
- Per torns, aneu llegint els fragments que us hagen cridat l'atenció, i digueu per què.
- Després de cada lectura, establiu un diàleg i doneu les vostres opinions.

2. En l'antiguitat, les persones intentaven explicar els fenòmens meteorològics amb els déus, per tant, hi havia un déu dedicat, per exemple, a la pluja. Investiga i contesta aquestes preguntes:

- Qui era Min per als antics egipcis?
- Quin era el déu maia de la pluja?
- Coneixes la cançó castellana «Que llueva, que llueva...»? Saps com segueix?

Expliqueu quina relació tenen les respostes a aquestes preguntes amb el contingut del llibre.

Recorda que...

- És important escoltar els altres participants.
- L'opinió de tots és igual de vàlida.
- Cal respectar el torn de paraula.
- S'han d'aportar arguments raonats a la discussió i, sempre, amb respecte.

- Busca en Internet prediccions meteorològiques fetes per homes i dones del temps. Fixa't en la manera que tenen d'explicar els fenòmens atmosfèrics, i anota paraules específiques (*boires, boirines, marejol, tempesta...*).
- Localitza un mapa de predicció meteorològica d'una zona que t'interesse. Pot ser del teu poble o comarca, o de qualsevol altre lloc.
- Redacta una predicció seguint una estructura ordenada.
- Prepara un espai adequat que siga semblant a un plató televisiu.
- Assaja unes quantes vegades la teua predicció.
- Demana a un company o companya que t'enregistre amb l'ajuda d'un dispositiu electrònic (telèfon mòbil, tauleta tàctil, etc.).
- Per a donar-li més realisme a l'activitat i ajudar-te a agafar un to adequat, utilitza la sintonia que trobaràs en la fitxa del llibre de l'espai www.bromera.com/emocionat.

Pots trobar una entrevista feta a Jordi Payà en l'espai Emociona't.

2. Els protagonistes de *Quin oratge farà demà?* coneixen un meteoròleg famós. Imagina que en comptes d'un meteoròleg fóra la presentadora d'un programa del cor.

Imagina com seria la trobada entre els xiquets, les àvies i la presentadora, i relata-ho ací.

This image shows a full page of primary-ruled notebook paper. It features ten sets of horizontal lines, each consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line, all in light blue. The lines are evenly spaced across the entire page, providing a guide for letter height and placement. There are no margins, text, or other markings on the paper.

3. L'argument del llibre ve motivat per una festa d'aniversari. N'has organitzat alguna volta una? Com ho faries?

- Redacta una invitació per a la teua festa.
- Explica què han de portar els convidats i les convidades.
- Digues quines activitats divertides fareu.
- No oblidis indicar el lloc, la data, etc.

Quadern didàctic referit al llibre
Quin oratge farà demà?
 (ISBN: 978-84-9026-667-0)
 © Amparo Sena i Natàlia Espert
 © Edicions Bromera, SL
 www.bromera.com
 V-1878-2017

Quin oratge farà demà?

Valeri i Elvira estan enfadats. Volen celebrar junts els aniversaris, però no es posen d'acord en el lloc on fer-ho. L'un pensa que és millor a casa, perquè estem a la tardor i el temps canvia molt i pot ploure, i l'altra pensa que és molt més divertit al parc. Sort que l'amiga de l'àvia Balbina, Cococó, i el seu nebot, que és un meteoròleg famós, els ajuden. Així, no solament sabran quin oratge farà per a poder decidir el lloc, sinó que, a més, ho descobriran ells mateixos!

Amb Cococó i el seu nebot Jordi aprendràs

- Diferents tècniques per a poder orientar-nos
- Els instruments que emprava la meteorologia
- Els noms dels vents a la Mediterrània
- Com es fa una previsió meteorològica

Teresa Broseta

Va començar a escriure de ben jove, sobretot poesia i relats breus. L'any 2000 va guanyar el Premi Carmesina per *La botiga del Carme*, i des d'aleshores ha publicat moltes més obres, com ara *El núvol enamorat i altres contes en vers*, *L'illa a la deriva* o *No puges a l'andana*.

Jordi Payà

Jordi Payà, en canvi, és geògraf i ha sigut meteoròleg a Canal 9 durant molts anys. Actualment gestiona la web d'informació meteorològica oratgenet.com.

Javier Lacasta

Javier Lacasta Llacer és un il·lustrador valencià que fa treballs de disseny gràfic des de 1997. Ha fet encàrrecs per a diverses editorials, tant en llibres de text com en literatura per a totes les edats. També ha treballat per a la Universitat de València.

